

Streszczenie

Do niedawna otyłość dziecięca była symbolem wysokiego statusu społecznego i zdrowia. Dziś nadmiar masy ciała populacji wieku rozwojowego stał się jednym z najważniejszych problemów zdrowotnych. Wysokie wskaźniki otyłych dzieci wskazują na istotność postawionego problemu i stwarzają bezwzględną potrzebę poszukiwania jej przyczyn.

Badaniem objęto 1012 dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w regionie bieszczadzkim. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Bioetycznej przeprowadzono ankietę wśród rodziców/opiekunów oraz pomiary antropometryczne u dzieci. Otyłość u dzieci oceniano na podstawie siatek centylowych BMI (OLAF, 2010). W celu zbadania wpływu czynników ryzyka na występowanie otyłości obliczano iloraz szans (odds ratio- OR) dla każdego z czynników osobno, przyjmując istotność różnic na poziomie $p < 0.05$.

Średnia wieku w badanej grupie wynosiła 9 ± 2 lata. Wśród badanych 45% stanowili chłopcy, a 55 % dziewczynki. Różnica była istotna statystycznie ($p = 0,002$). Częstość występowania otyłości w badanej grupie wyniosła 7,2%, (8,3% wśród dziewcząt i 5,9% wśród chłopców). Czynnikiem biologicznym mającym największy wpływ na otyłość u dzieci ze szkół podstawowych regionu bieszczadzkiego była otyłość rodziców, w przypadku otyłości obojga rodziców szansa na wystąpienie otyłości u dziecka była największa (OR- 46,5). Stwierdzono również wpływ niskiej masy urodzeniowej (poniżej 2500g) na częstość występowania otyłości u dzieci ($p = 0,006$). Nadmiar masy ciała częściej dotyczył dzieci z miasta (10.6% vs 5.3%) oraz posiadające lepsze warunki mieszkaniowe ($p = 0,04$). Poddając ocenie wpływ wybranych nawyków żywieniowych w badanej grupie stwierdzono, że duża ilość posiłków spożywana w ciągu dnia ($p = 0,001$), konsumpcja dużej ilości słodczy ($p = 0,04$) oraz zjadanie kolacji tuż przed snem wpływały na częstość występowania otyłości u badanych dzieci. Biorąc pod uwagę sposoby spędzania czasu wolnego oraz stopień aktywności fizycznej wykazano, że dzieci otyłe częściej preferowały bierny styl życia (-0,137), a nieotyłe aktywny (0,437).

Podjęcie konkretnych działań w profilaktyce nadmiaru masy ciała, wśród najmłodszych dzieci ma ogromne znaczenie dla zdrowia przyszłych pokoleń.